

Huisarts en Wetenschap

Redactiecommissie

Dr. F.J. Meijman, voorzitter
M.Y. Berger, arts
Dr. N.P. van Duijn
M. Hugenholtz, arts
Prof.dr. A.L.M. Lagro-Janssen
P.L.B.J. Lucassen, arts
Dr. B. Terluin

Eindredactie

Drs. E.A. Hofmans/MediTekst
Nieuwe Prinsengracht 39
1018 EG Amsterdam
Telefoon (020) 4232131
Fax (020) 4232059

Redactiesecretariaat

Mevrouw C. Bakker-Bosman
Lomanlaan 103, 3526 XD Utrecht
Postbus 3176, 3502 GD Utrecht
Telefoon (030) 2881700
Fax (030) 2870668

Nederlands Huisartsen
Genootschap

Lomanlaan 103, 3526 XD Utrecht
Postbus 3231, 3502 GE Utrecht
Telefoon (030) 2881700
Fax (030) 2870668

Uitgeverij/advertentie-exploitatie

Bohn Stafleu Van Loghum bv
Postbus 246, 3990 GA Houten
Telefoon (030) 6395763
Advertenties behoeven de goedkeuring van de redactiecommissie. Inzenden aan de uitgeverij.

Abonnementen

Klantenservice Bohn Stafleu
Van Loghum
Postbus 246, 3990 GA Houten
Telefoon (030) 6385700
Fax (030) 6385839
E-mail: klantenservice@bsl.nl
Nederland, Ned. Antillen, België en
Suriname NLG 179,50 p/j.
Overig buitenland NLG 284,08 p/j.
Studenten NLG 99,50 p/j.
Losse nummers NLG 20,-.

Huisarts en Wetenschap verschijnt
13x per jaar. Opzeggingen dienen ten
minste twee maanden voor de aan-
vang van een kalenderjaar te worden
gericht aan Klantenservice Bohn
Stafleu Van Loghum.

Adreswijzigingen

NHG-leden aan het NHG-bureau.
Overige abonnees aan
Klantenservice Bohn Stafleu
Van Loghum.

Druk

Verweij bv, Mijdrecht

Nederlands
uitgeversverbond
Groep vaktijdschriften

ISSN 0018-7070

'Dat zoek ik even op'

Als parate kennis tijdens het spreekuur of een (FTO-)bespreking te kort schiet, luidt de gouden formule: 'Dat zoek ik even op.' Daarbij typeert 'even' wellicht een stoutmoedig enthousiasme, want weten we steeds waar en hoe relevante informatie te verkrijgen? Veel huisartsen zijn in deze autodidact. Wordt huisartsen in opleiding de weg gewezen?

Collega's blijken voor artsen – niet alleen huisartsen – een populaire bron van informatie, juist ook bij het oplossen van een actueel probleem. Tijdsdruk is daarvoor niet de enige reden. Waarom moeilijk doen als het makkelijk kan? Bovendien biedt een persoonlijke informant meer mogelijkheden voor toegespitste reflectie en discussie dan een papieren of digitale informatiebron. Wat wel kan gaan knagen, zijn vragen omtrent de volledigheid en geldigheid van de verkregen intercollegiale informatie. En dan is er ook nog de beroepstrots: kan ik dat nou zelf niet nagaan? Maar ja, je vakliteratuur bijhouden is één, zelf een toegankelijk documentatiesysteem opbouwen is twee, en de weg weten naar documentatiebronnen elders is drie. Vindt een individuele huisarts in de overdaad aan papieren en elektronische hulpmiddelen de koninklijke weg? Nascholing op dit gebied valt opmerkelijk genoeg onder het trefwoord stiefkindjes. Maar gelukkig zijn er nog de eigen speurzinnen en vindingrijkheid.

Leren huisartsen in opleiding op efficiënte wijze relevante literatuurgegevens te achterhalen? Desgevraagd blijken vijf van de acht beroepsopleidingen hier gestructureerd aandacht aan te geven. Twee opleidingen zijn daarmee gestopt en vanuit Rotterdam is geen reactie ontvan-

gen. Waar 'opzoeken van literatuur' is ingeroosterd, blijkt het gekoppeld te zijn aan programma's wetenschappelijke vorming, literatuurstudie of kritisch lezen. De gestructureerde aandacht voor het specifieke onderdeel 'opzoeken van literatuur' is doorgaans bescheiden en lijkt bovendien niet bijzonder populair. Zo signaleert een docent de reactie 'we wachten de NHG-standaard wel af'. Kennelijk is het nog geen gemeengoed dat de standaarden slechts een deel van het ziekte- en probleem aanbod kunnen bestrijken. Nogal eens blijft literatuuronderzoek noodzakelijk en stapsgewijze scholing daarin blijkt naar de ervaring van een andere docent geen luxe: 'Het kan voorkomen dat men lukraak gaat lezen zonder een duidelijke richtinggevend vraagstelling en aldus het gevaar loopt te verzuipen in een veelheid aan informatie.' Het is overigens opmerkelijk dat men op enkele plaatsen wel onderwijst in de mogelijkheden die de computer kan bieden bij het omgaan met de literatuur, terwijl men daar in Leiden en Maastricht geen reden meer voor ziet. Huisartsen in opleiding blijken daar al 'gedigalfabetiseerd'. Kennelijk is dat voldoende garantie dat zij de weg binnen het groeiende aantal gegevensbestanden kunnen vinden en in staat zijn de uitkomsten te beoordelen naar relevantie en geldigheid. (FJM)

Oren peuteren: ontraden of propageren?

De sereniteit en ernst rond wetenschappelijk onderzoek willen wel eens plaatsmaken voor hilariteit, zeker als het alledaagse klachten betreft. Zo kwam een mogelijk patiënt-controle-onderzoek ter sprake naar het oorzakelijk verband tussen in de oren peuteren en het ontstaan van oorsmeerproppen. De onderzoeksresultaten zouden steun moeten bieden aan het ontraden van oren peuteren, omdat anders cerumenproppen zouden worden bevorderd (nog afgezien van de risico's voor beschadiging of otitis externa).

Maar wat te denken van de tegengestelde hypothese? Frequentie peuteraars met adequate techniek en instrumentarium (geen wattenstaafje maar wel een cerumenlepelje) zouden minder vaak een beroep doen op huisarts of praktijkassistente om hun oren te laten uitspuiten dan diegenen die uit luiheid, cerumenvrees of gehoorzaamheid aan de regels van de dokter – je mag niet peuteren – van hun oren afblijven. En hoe nu de vraagstelling van het onderzoek goed te operationaliseren? We stuiten op problemen als herinneringsvertekening, sociaal wenselijke antwoorden en varianten van peuteren. Zo maakt het heel wat uit hoe en

De berichten, commentaren en reacties in de rubriek Journaal richten zich op de wetenschappelijke en inhoudelijke kanten van de huisartsgeeneeskunde. Bijdragen van lezers zijn welkom. De bijdragen in deze aflevering zijn van Geert Bremer en Frans J. Meijman (red).

waarmee men zegt te peuteren. Is het vreemd dat adviezen bij alledaagse klachten zo summier zijn onderzocht? (FJM)

Oude foto's van huisdokers

De NHG-studiegroep 'Geschiedenis van de huisarts' is opgericht op 19 maart 1990. De zes leden hebben in 1995 het boek geschreven 'De huisarts van toen. Een historische benadering', een uitgave van Erasmus Publishing te Rotterdam. Reeds toen had de studiegroep behoefte aan illustraties: foto's van huisartsen tijdens hun beroepsuitoefening. Zij beschikte helaas niet over dergelijke foto's, terwijl die waarschijnlijk wel hier en daar in familie-albums of -archieven te vinden zijn. Momenteel bestaat de studiegroep uit twaalf leden en is zij bezig de huisarts(geneeskunde) te bestuderen in het interbellum, de periode tussen 1919 en 1939. Misschien komen de leden van de groep nog eens tot het publiceren van een boek over deze periode, en in dat geval zou het leuk zijn als dit boek geïllustreerd zou kunnen worden met foto's van huisdokers uit die tijd en dan bij voorkeur huisdokers in actie: in de spreekkamer, of buiten op de fiets, de motor, of in de auto. Het bestuur van de studiegroep verzocht collegae die dergelijke foto's in hun bezit hebben, deze op te sturen naar de secretaris, die ze dan kan laten kopiëren. De foto's zullen bewaard worden in het archief van het Nederlands Huisartsen Genootschap. U gelieve uw oude foto's – graag voorzien van de nodige informatie – te zenden aan: G.J. Bremer, Lutsborgsweg 9 C, 9752 VS Haren, tel. 050 5349773.

En verder in dit nummer...

Referaten	438
Forum	440
Boeken	445
EGPRW	446
Agenda	448
NHG-katern	449